

Aikamme haasteet: globalisaatio ja ilmastonmuutos

Miten globalisaatio ja ilmastonmuutos liittyvät toisiinsa?

Millä tavoin globalisaatio vauhdittaa ilmastonmuutosta ja miten se voi auttaa torjumaan sitä? Entä miten ilmastonmuutos kenties vaikuttaa globalisaatioon?

Kesto

2 x 45 minuuttia

Työohje

Globalisaatio ja ilmastonmuutos ovat molemmat monimutkaisia ja vaikeasti hahmotettavia ilmiöitä. Niiden keskinäiset suhteet ovat varmaankin mahdollon sotku. Vai ovatko?

Isojakin ongelmia voi tarkastella vaihe vaiheelta, vähän kerrallaan. Pienellä kärsivällisyydellä globalisaation ja ilmastonmuutoksenkin kytköksistä voi saada kunnan käsityksen. Tehtävä on haastava – mutta toivottavasti myös palkitseva!

Tehtävä kannattaa aloittaa hahmottamalla ensin globalisaatiota ilmiönä. Mistä globalisaatiossa oikein on kyse? Mitä osatekijöitä se pitää sisällään? Mikä sitä aiheuttaa? Miten ja mihin kaikkeen se vaikuttaa?

Globalisaatiota on määritelty monella tavalla, mutta yksi perusjako on ajatella se joko 1) maailman yhdentymisenä yleensä tai 2) erityisesti talouden ja kaupan muuttumisena maailmanlaajuisiksi (eli globaaleiksi). Molemmissa tarkastelutavoissa on puolensa.

Tarkastele sitten ilmastonmuutosta samalla tavalla. Mistä päästöt syntyvät? Miten ilmastonmuutos vaikuttaa? Mitä tarvitaan ilmastonmuutoksen torjumiseksi?

Älä uppoudu yksityiskohtiin vaan yritä keskittyä muutamiin päälinjoihin. Koeta hahmottaa tärkeimmät tekijät kussakin asiassa. Pohdi esimerkiksi, miten globalisaatio vaikuttaa

- kansainväliseen kauppaan > liikenteeseen >
- suuryhtiöiden valtaan > ilmastopolitiikkaan >
 - talouskasvuun > ihmisten vaurauteen >
 - teknologian kehitykseen ja leviämiseen >

päästöihin

Mitä muita vaikutusketjuja keksit? Tee sama ilmastonmuutokselle.

ilmastonmuutos

- > asuminen > lämmitys
- > terveys > sairauksien leviäminen
- > maatalous > satojen muutos

Koeta piirtää pohdiskelusi tulokset kuvioksi, jossa toisessa laidassa on globalisaatio ja toisessa ilmastonmuutos. Merkitse vaikutusketjut nuolilla ja lisäävä vaikutus (esim. tapa, jolla globalisaatio vauhdittaa ilmastonmuutosta) plussalla ja vähentävä miinuksella. Piirrä mielestäsi tärkeimmät vaikutusväylät leveämällä kuin vähemmän tärkeät.

Nyt olet jo pitkällä! Mieti vielä tekemäsi selvityksen perusteella, miten me suomalaiset voimme vaikuttaa globalisaatioon. Mitä esimerkiksi hallitus ja eduskunta voisivat tehdä globalisaation ilmastohaittojen vähentämiseksi? Entä miten sinä ja koulukaverisi voisitte mahdollisesti vaikuttaa?

Kirjoita pohdinnoistasi lyhyt kirje, jossa teet pari esitystä Suomen kauppaja- ja kehitysyhteistyöministerille. Ministerin kannanotot ja yhteystiedot löytyvät Ulkoministeriön sivuilta www.formin.fi. Lähetä kirje myös globalisaatiosivujen toimitukselle: info@globalisaatio.net.

Lähdevinkkejä

- www.globalisaatio.net, erityisesti globalisaatio ja ympäristö, www.globalisaatio.net/ymparisto.html
- Antti Rautiainen ja Lassi Salvi: Kuluta harkiten. Ympäristö ja kehitys ry, Turku 1998.
- David C. Korten: Maailma yhtiöiden vallassa. Like, Helsinki 1998.
- www.ilmasto.org
- Globalisaation monet kasvot –materiaali. Materiaali löytyy Nuorten Akatemian Note- nettipalvelusta.

Tulokset

- globalisaation ja ilmastonmuutoksen kytköksiä selventävä kaavio
- kirje kauppaja- ja kehitysyhteistyöministerille